

Pro&Pro

- Makes people and business successful -

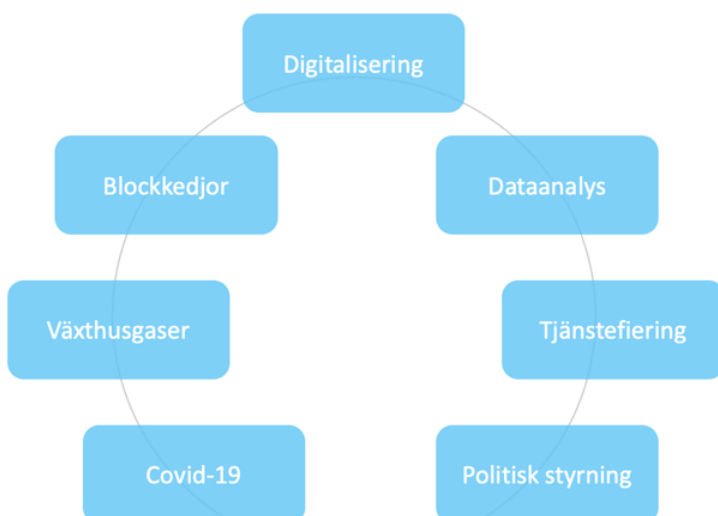

Transportsektorn är i stort behov av utveckling för att reducera mängden koldioxidutsläpp och uppnå klimatmålen enligt Agenda 2030. Vidare har framtidens smarta tjänster, som baseras på Artificiell intelligens (AI), Internet of Things (IoT) och 5G, har lett till att världsmarknaden idag befinner sig i en tjänsterevolution. En datadriven transportsektor möjliggör en utökad användning av moderna optimeringslösningar, vilket i sin tur både bidrar till en positiv klimatförändring samt utvidgar tjänsteutveckling ytterligare.

Då Västernorrland innefattar en väletablerad industrisektor, varav samtliga företag exekverar en mängd transporter, kommer regionen påverkas av denna förändring. Syftet med arbetet var därav att undersöka om införandet av en datadriven transportsektor kan nyttjas för att öka tillväxten inom Västernorrlands näringsliv.

Trendspaningar

De sju mest betydande trenderna för den datadrivna transportsektorns fortsatta utveckling, sett ur ett globalt perspektiv visas i Figur 1. Insikterna påvisar även den resulterande tillväxten av nya smarta tjänster samt den utökade användningen av datahantering inom näringslivet.

Figur 1. De sju mest betydande trenderna för framväxten av den datadrivna transportsektorn.

Framtida utsikter

Framtidens näringsliv kommer skilja från dagens arbetsmarknad. För att stora som små företag ska kunna behålla konkurrenskraften i framtiden kommer samverkan mellan aktörer vara av stor vikt. Samverkan i form av delning av data kommer att bidra till ökad transparens i företagens logistikflöden och därmed även högre leveranssäkerhet. Genom att synliggöra hela näringskedjan, inklusive de delar som sträcker sig utanför det egna företaget, tillkommer en mängd nya optimerings- och resurseffektiviseringsmöjligheter. Den utökade samverkan blir en nyckel för framtidssäkring.

Framtidens datadrivna transportsektor kommer att kräva utökade teknologiska- och analytiska kunskaper samt kunskaper inom affärsutveckling och entreprenörskap. Denna kompetenstillförsel kommer både ske utav Sveriges alla lärosäten men även genom kontinuerlig intern kompetensförsörjning. Ett utökat antal tjänsteföretag, som erbjuder optimeringsråd genom datahantering, kommer att växa fram i större utsträckning.

Vidare kommer fler företag att diversifiera sig för att kombinera kärnverksamheten med tjänster. Dessa online-baserade tjänster kommer medföra att lokaliseringen av företagen blir av mindre betydelse. Detta möjliggör för Sveriges mindre regioner att utöka deras tillväxt inom näringslivet.

Utmaningen med detta blir däremot den regionala utstrålningen, att påvisa att de innefattar goda etableringsmöjligheter samt att en bra arbetsmiljö utlovas, för att attrahera nyetableringar.

Västernorrland idag

Kartläggningen av Västernorrland påvisar goda förutsättningar för att kunna nyttja den datadrivna transportsektorn för ökad tillväxt inom näringslivet och skapa företag med nationell och internationell marknad. Men det kommer att krävas fokuserade satsningar och uthålligt arbete för att lyckas.

Samarbetsmöjligheterna med de två närliggande universiteterna är en stor tillgång. Umeå universitet erbjuder ett brett utbud av utbildningar som förser regionen med nödvändig kunskap. Däremot anses Mittuniversitetets, i och med dess begränsade utbud av kunskaper inom affärsutveckling och entreprenörskap, vara i behov av en utveckling. Vidare betraktas de båda universitetens forskningsverksamheter som en tillgång för Västernorrland. Likaså gäller för de samverkansprojekt som bedrivs mellan lärosäte och aktör inom näringslivet. Trots detta är det en relativt liten andel forskningsresultat som implementeras hos regionens företag och få samverkansprojekt genomförs mellan näringslivets aktörer.

Gällande Västernorrlands attraktivitet för nyetableringar innebär den frodande industrisektorn och inrättandet av logistikparken att det sker mycket transporter. Därmed finns inledande kunder i en utveckling mot kunder nationellt och internationellt. Det senare är av stor vikt och ett måste för tillväxt och framgångsrika företag. Däremot anses den bristande kunskapsnivån för datadrivna transportsektor och nystartade företag vara Västernorrlands största svaghet. Detta påvisas även av regionens låga antal nyetableringar i förhållande till riket.

Regionens befintliga stödsystem arbetar för att främja innovation, men kvantiteten uppfyller inte kraven. Övergången till en datadriven transportsektor kan med rätt handlingsplan vara nyckeln till en positiv tillväxt

Norrbotten

Norrbotten erbjuder ett väletablerat lärosäte innefattandes ett flertal utbildningar som förser regionen med nödvändig kunskap. I regionen finns den kompetens, teknik och de kunder som har möjliggjort för Norrbotten att utveckla ett AI-kluster. Vidare arbetas det aktivt med att höja kunskapsnivån inom regionen genom alternativa lösningar för kompetensförsörjning. Regionens stödsystem, varav en inkubator utsågs till världens bästa år 2018, utgör en nyckelfaktor till Norrbottens framgång.

Stockholm

Stockholm erbjuder ett flertal väletablerade lärosäten, varav alla innefattar ett brett utbud av utbildningar som förser regionen med nödvändig kunskap. Vidare arbetar Stockholm aktivt med att kartlägga regionens kompetenser för att på sikt kunna förse näringslivet med rätt kunskap.

Stockholms många målsättningar, däribland inkluderas målen att bli världens smartaste stad samt Europas mest attraktiva storstadsregion, påvisar dess strävan framåt. Regionens många högkvalitativa stödsystem utgör en nyckelfaktor som underlättar denna utveckling.

Östergötland

Östergötland erbjuder ett väletablerat lärosäte innefattandes ett brett utbud av utbildningar som förser regionen med nödvändig kunskap. I regionen finns den kompetens, teknik och de kunder som har möjliggjort för Östergötland att utveckla ett väletablerat logistikkluster. Vidare har detta färgat forskningsverksamheten vid regionens lärosäte till att skapa en av Europas största universitetsmiljöer inom området för logistikflöden, vilket däribland inkluderar den datadrivna transportsektorn. Regionens inrättade strategi för hur Östergötland ska tillämpa smarta lösningar tillsammans med målet om att bli Sveriges mest hållbara och attraktiva logistikregion påvisar Östergötlands framåtanda inom området.

Västra Götaland

Västra Götaland erbjuder ett flertal väletablerade lärosäten, varav alla innefattar ett brett utbud av utbildningar som förser regionen med nödvändig kunskap. I regionen finns den kompetens, teknik och de kunder som har möjliggjort för Västra Götaland att utveckla Sveriges största fordonskluster. Regionen besitter delar av hela transportutvecklingens näringskedja, vilket har färgat de många samverkansprojekten och en stor del av forskningsarbetet som bedrivs av universiteten till att fokusera på framtidens lösningar inom området. Allt detta tillsammans med Västra Götalands framåt drivna stödsystem och innovationskultur har möjliggjort för Göteborg att bli en av Europas mest företagsvänliga städer, vilket speglar hela regionens strävan framåt.

Strategisk analys

Kartläggningen av Västernorrland bekräftar att regionen besitter goda förutsättningar för att kunna nyttja den ökande datadrivna transportsektorn för att få tillväxt inom näringslivet, men att det tillkommer en del utmaningar. Den rådande kompetensbristen i regionen anses vara en stor svaghet, vilket medför att arbetet med att utöka kompetensförsörjningen kommer utgöra en utmaning. För Västernorrland, som med fördel kan samarbeta med både Mittuniversitetet och Umeå universitet, blir det naturligt att vända sig till dessa lärosäten för kompetenstillförsel.

För framtida framgång inom den datadrivna transportsektorn kommer samverkan mellan aktörer inom näringslivet vara av stor betydelse. Detta gäller framför allt när det kommer till att dela data, i och med att det tillåter en transparens i logistikkedjan som synliggör utökade optimerings- och effektiviseringsmöjligheter som stärker konkurrenskraften. Samtliga regioner bedriver idag ett flertal samverkansprojekt mellan universitet och aktörer inom näringslivet, vilket är en stor fördel för den gemensamma utvecklingen. Däremot genomförs ett färre antal samarbeten mellan olika aktörer. Gällande den gemensamma utvecklingen besitter Västernorrland däremot en tillgång i den lokala forskningsverksamheten som bedrivs både vid Mittuniversitetet och Umeå universitet. Dessa resurser utgör goda samarbetspartners vid införandet av innovativa idéer. En stor utmaning för Västernorrland som har uppdagat sig är beteendeförändringen som måste ske hos

företagens anställda. Genom att informera om de fördelar som tillkommer med framtidens teknologier skulle efterfrågan på ny teknik eskalera. Detta skulle även kunna medföra instiftande av en attraktiv innovationskultur.

I och med Covid-19 kommer, som nämnts tidigare, lokaliseringen av framtidens företag vara av mindre betydelse. Detta medför att regionernas utstrålning kommer vara avgörande för deras näringsliv. Västernorrlands väletablerade industrisektor, som innefattar mycket transporter, innebär att det finns attraktiva kunder. Nischade stödsystem som främjar innovativa idéer inom området anses vara den främsta lösningen för ökad utstrålning och regional tillväxt. Genom att utveckla och marknadsföra den innovationskultur som detta skulle medföra inom den datadrivna transportsektorn, skulle Västernorrlands attraktivitet öka ytterligare.

De sex huvudsakliga utmaningarna med den pågående omställningen visualiseras i Figur 2.

Figur 2. De sex utmaningarna som Västernorrland behöver arbeta med.

Rekommenderad strategi

Givet de existerande utmaningarna har en rekommenderad strategi tagits fram. Dessa är utformade med hänsyn till Västernorrlands förutsättningar för att kunna nyttja införandet av den datadrivna transportsektorn för att öka tillväxten inom näringslivet. Den framtagna strategin är sammanställd nedan.

- Att arbeta aktivt med närliggande lärosäten, framför allt Umeå universitet.
- Fokusera på kompetenser inom data science, entreprenörskap och affärsutveckling.
- Attrahera företagsutvecklare inom området och fokus på nationell och internationell marknad
- Fokusera på utstrålning och marknadsföring av Västernorrland.
- Fokusera på beteendeförändring.
- Höja efterfrågan på ny teknik.
- Utveckla nischade stödsystem för affärsutveckling.

Sandra Hammarsten
Junior managementkonsult

Pro&Pro Internship 2021

Maja Vestin
Junior managementkonsult

Rådgivare: Tommy Ytterström
VD & Partner Pro&Pro